

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

OSA 7

Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma ja tukea koskeva päätös

- Opetushallituksen mallilomakkeet

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet

- Oppimisen tuen uudistus esiopetuksessa

2025

Videon sisältö

- Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen suunnittelu, toteutus, seuranta ja arviointi ylätason prosesseina

Opetushallituksen mallilomakkeet

- Lapsikohtainen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma
- Tukea koskeva päätös

**Oppimisen ja esiopetukseen
osallistumisen tuen
suunnittelu, toteutus, seuranta ja
arviointi ylätason prosesseina**

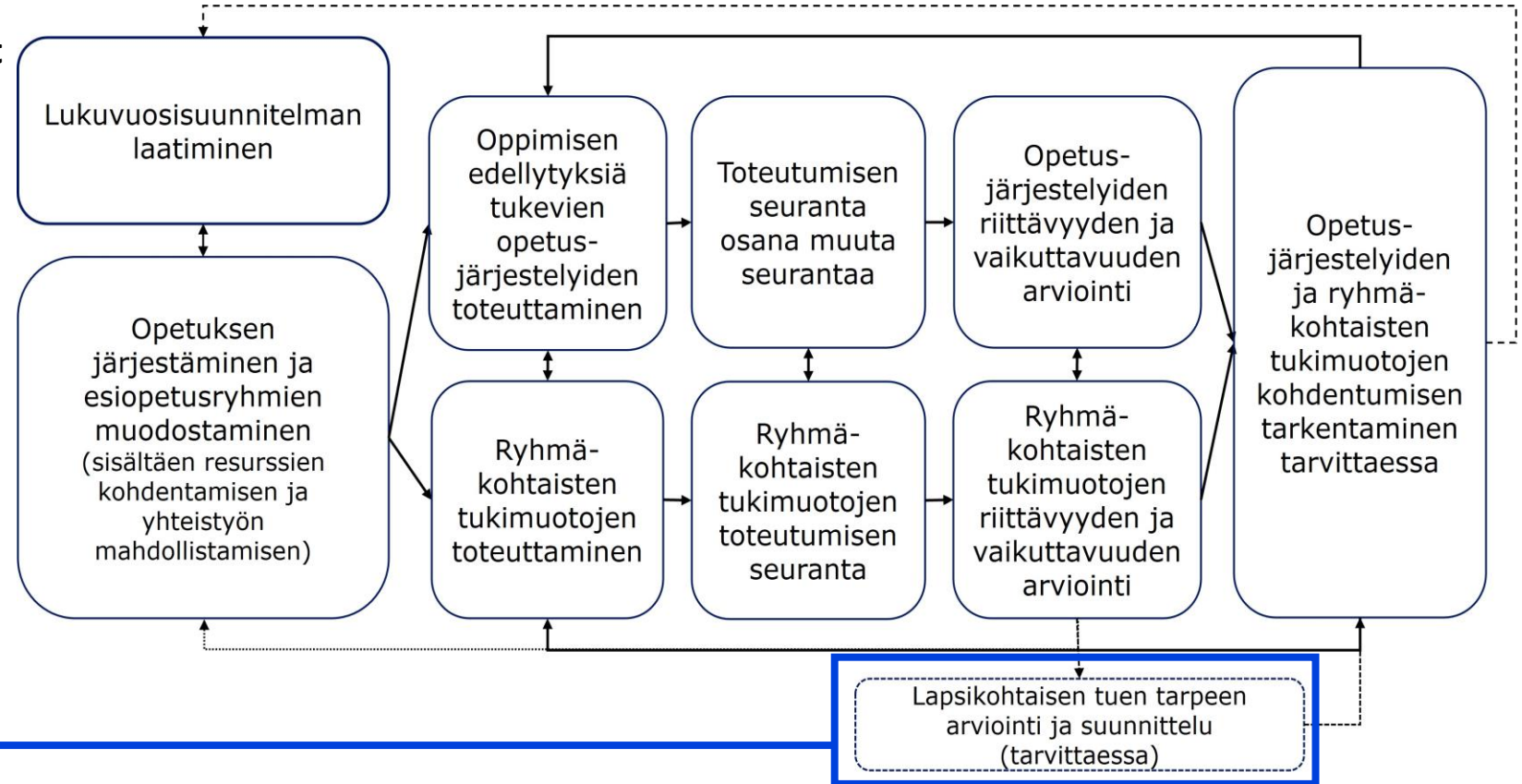

Opetusjärjestelyiden ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelu ja toteutumisen seuranta luo pohjan lapsikohtaiselle arvioinnille, suunnittelulle ja päätöksenteolle

- Kunta tai muu opetuksen järjestäjä päättää, miten ryhmätasosta suunnittelua ja toteutumisen seurantaa tehdään (esim. ryhmävasu on käytössä vain osassa esiopetuksen toimipaikkoja)
- Lukuvuosisuunnitelma on velvoittava suunnittelun väline esiopetuksessa (sekä päiväkodissa että koulussa)
 - Tehdään toimipaikan tai yksikön johtajan johdolla
 - Henkilöstön yhteiset esiopetusta koskevat periaatteet - ”Miten me toimimme tänä lukuvuonna?”
 - Ei sisällä lähtökohtaisesti lapsikohtaisia tietoja
 - Tarkennetaan aina tarpeen mukaan, sillä se ohjaa henkilöstön työtä
 - Lukuvuosisuunnitelma voi sisältyä johonkin paikallisesti käytössä olevaan laajempaan suunnitelmaan

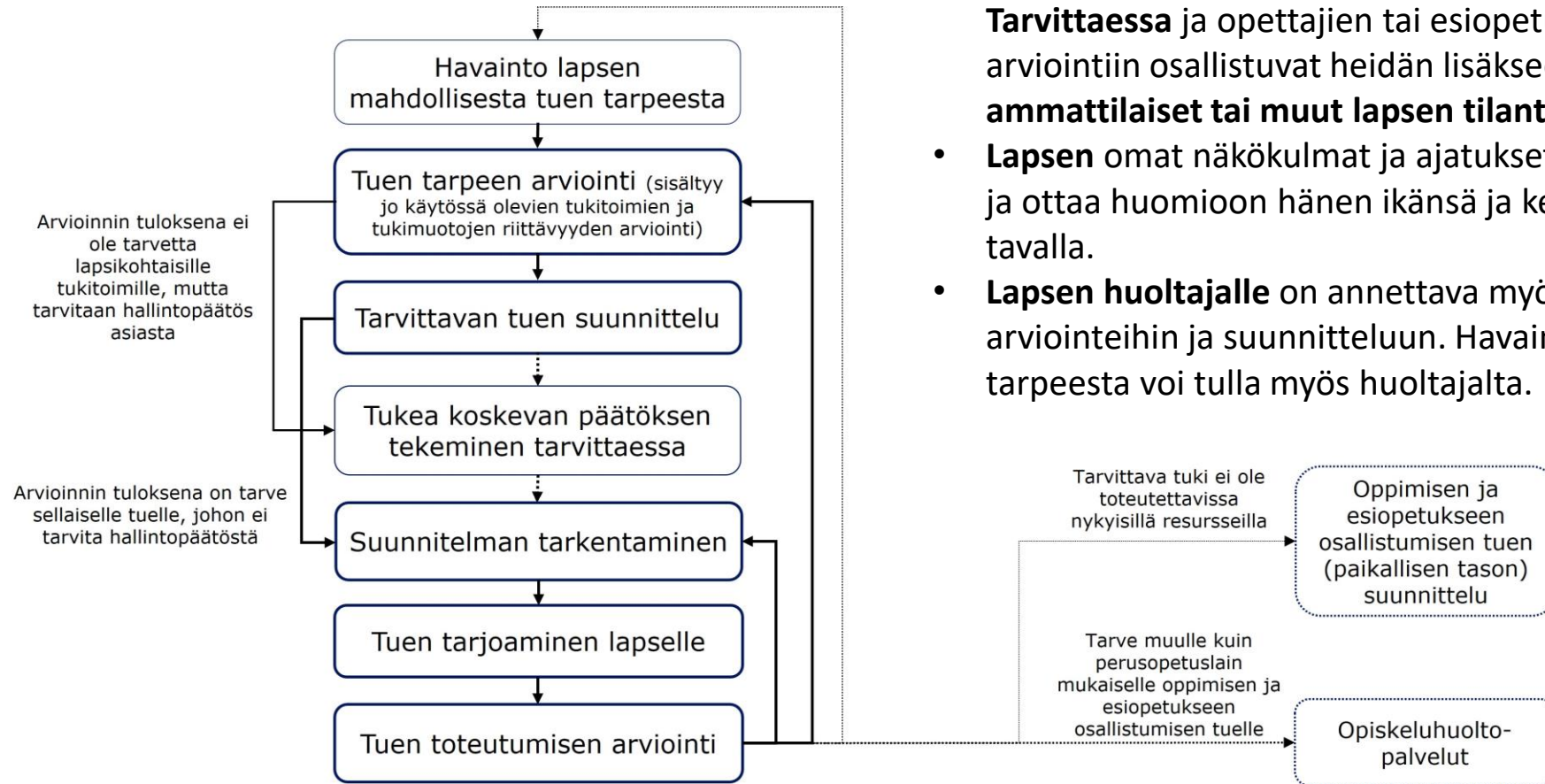
Opetuksen järjestäjän tulee suunnitella, seurata ja arvioida oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteutusta

- Tärkeää tunnistaa kokonaisuuteen liittyvien tietojen, kirjausten ja dokumentoinnin **eri käyttötarkoitukset ja keskinäiset riippuvuudet**
- Opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot suunnitellaan ja toteutetaan **ryhmän tarpeiden** ja ryhmässä olevien lasten tarpeiden mukaisesti
- Toteutumisen kirjaaminen on toimipaikkakohtaista
- **Lapsikohtaiseen arviointiin** tarvitaan ymmärrystä ja **tietoa lapsen opetusjärjestelyistä ja ryhmäkohtaisista tukimuodoista**

- Mitä annettu?
- Mitä saatavilla?

Lasta tuetaan oppimisen edellytyksiä tukevin opetusjärjestelyin, ryhmäkohtaisin tukimuodoin ja tarvittaessa vielä lapsikohtaisilla tukitoimilla

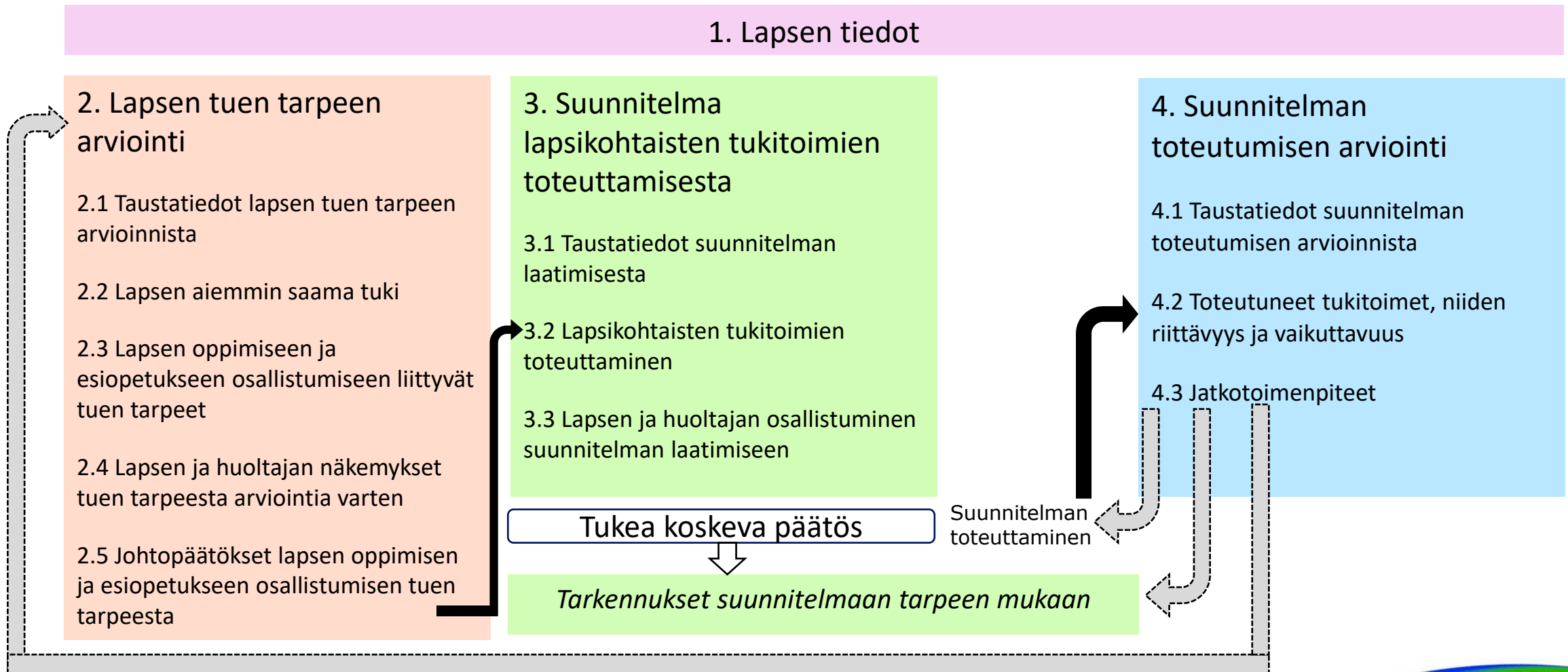
- **Lapsen opettajat** tekevät arvioinnin tuen tarpeesta, suunnitelman tuen toteuttamisesta ja tuen toteutumisen arvioinnin. **Tarvittaessa** ja opettajien tai esiopetuksen järjestäjän pyynnöstä arviointiin osallistuvat heidän lisäksi **opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset tai muut lapsen tilanteeseen liittyvät asiantuntijat**.
- **Lapsen** omat näkökulmat ja ajatukset tulee selvittää eri vaiheissa ja ottaa huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla.
- **Lapsen huoltajalle** on annettava myös mahdollisuus osallistua arviointeihin ja suunnitteluun. Havainto mahdollisesta tuen tarpeesta voi tulla myös huoltajalta.

Kuva: "Esiopetus Prosessikaavio 2: Lapsen tarpeen näkökulmasta oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen kokonaisuus" (Esiopetus prosessikaavio 2: Lapsen tuen polku.pdf)
Lisätietoja verkkosivulla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/esiopetuksen-tuen-mallilomakkeet-ja-prosessikuvaukset>

Paikallisesti tulee suunnitella ja huomioida seuraavia asioita

- Paikallisten, tarkoituksenmukaisten **tiedonhallinta- ja päätösprosessien tunnistaminen** ja **prosessien asettamien vaatimuksien tunnistaminen** (mitä käytännössä tarkoittaa toteutusmahdollisuuksissa, kirjaamisissa ja päätöksien tekemisessä)
- Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden **toteuttaminen, yhteistyörakenteet ja vastuut järjestäjä-, toimipaikka- ja ryhmätasolla** (ts. miten **käytännössä** ryhmän tarpeen mukaisesti toteutetaan)
- Ryhmäkohtaisten tukimuotojen **toteuttamisen käytännöt ja vastuut** (ts. miten **käytännössä** ryhmän tarpeen mukaisesti toteutetaan)
- Lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointiin ja tukitoimien toteuttamista koskevan suunnitelman laatimiseen liittyvät **käytännöt ja vastuut** (ts. mitä käytännössä paikallisesti tarkoittaa)
- Opetusjärjestelyiden, tukimuotojen ja tukitoimien **toteutumisen seuraaminen** ja mahdollinen **kirjaaminen**, ja tuen **toteutumisen, riittävyys ja vaikuttavuuden arviointikäytännöt**

Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma – Opetushallituksen mallilomake muodostuu neljästä osasta

Opetushallituksen mallilomakkeen käyttö on vapaaehtoista, mutta tarvittavat tietosisällöt on kerättävä jonnekin

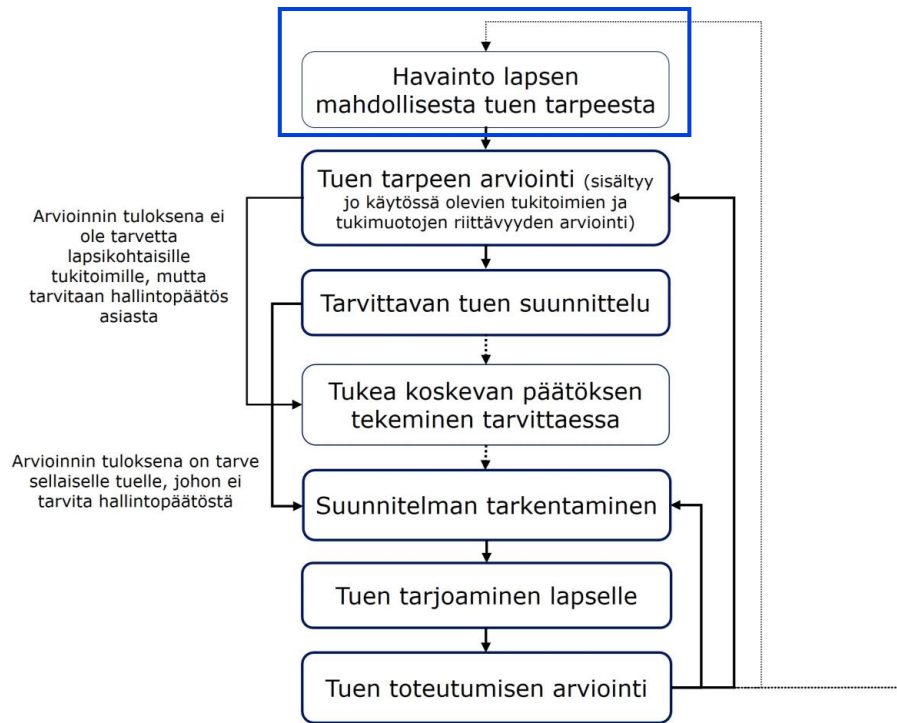
- Julkaisemalla mallilomakkeita Opetushallitus ei määrää siitä, millä tavalla **tiedon käsittely tai päätösprosessi paikallisesti järjestetään**.
 - Opetuksen järjestäjä vastaa, että prosessi toteutetaan tarkoituksenmukaisimmalla mahdollisella tavalla paikallisten päätösten pohjalta.
 - Mallilomake on **vapaaehtoinen**; tarvittavat tietosisällöt koostavat suunnitelmat ja päätösehdotukset voidaan hyvin toteuttaa tietojärjestelmäratkaisulla tai muulla ratkaisulla
- Mallilomakkeen **keskeiset tiedot palvelevat erilaisia käyttötarkoituksia tiedontuottamisen osalta** (muun muassa päätöksiin tuki, kansalliset ja paikalliset tiedonkeruut, tulevat suunnitelmat)
 - Keskeisten tietojen osalta merkitty pakollisuus tai ehdollinen pakollisuus. Opetuksen järjestäjät voivat tallentaa suunnitelma- ja päätöstietojen yhteydessä myös muita paikallisesti välttämättömiä tietoja.
 - Mallilomakkeen tietosisällön osalta on tehty kompromisseja manuaalisen käytön ja digitaalisen toteutuksen tuen suhteen.
- Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma -**mallilomakkeen tietoja täytetään vaiheittain** (arviointi vs. suunnittelu vs. toteutumisen arviointi) eli kaikkia kohtia ei täytetä yhdellä kertaa
- Täytetään **vain ne tiedot mitkä tarpeellisia** lapsen edun ja/tai paikallisen tiedonohjauksen takia

**Lapsen tuen prosessi ja osioiden
sijoittuminen**

**Opetushallituksen mallilomakkeelle:
Lapsikohtaisen tuen toteuttamista
koskeva suunnitelma**

Lapsikohtaisen prosessin käynnistää havainto lapsen mahdollisesta tuen tarpeesta

Havainto lapsen mahdollisesta tuen tarpeesta voi olla **esimerkiksi**

- Tuen tarve varhaiskasvatuksessa
- Pidentetty/varhennettu oppivelvollisuus tai arvio sen mahdollisesta tarpeesta
- Ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävyyden ja vaikuttavuuden arvioinnin tuloksena ajatus niiden mahdollisesta riittämättömyydestä lapsen etua ajatellen
- Tuen toteutumisen arvioinnissa huomioitu uusi mahdollinen tuen tarve
- Huoltajien keskusteluissa nostama huoli

Kuva: "Esiopetus Prosessikaavio 2: Lapsen tarpeen näkökulmasta oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen kokonaisuus" (Esiopetus prosessikaavio 2: Lapsen tuen polku.pdf)
Lisätietoja verkkosivulla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/esiopetuksen-tuen-mallilomakkeet-ja-prosessikuvaukset>

Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma esiopetuksessa

Lomakkeen täyttöohjeet

Lomaketta ei tarvitse allekirjoittaa eikä tulostaa.
Lomakkeeseen täytetään vain tarpeelliset tiedot.

1 Lapsen tiedot

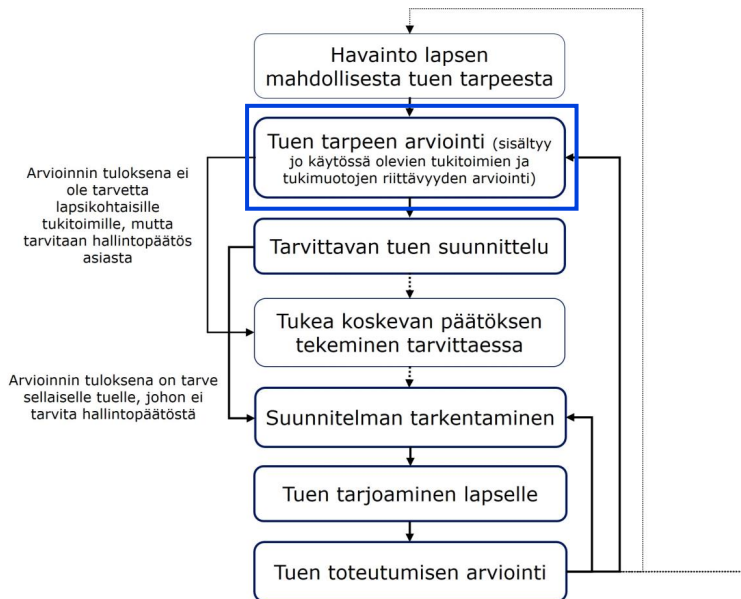
Lapsen nimi (tieto pakollinen)
Syntymäaika, henkilötunnus tai muu yksilöivä tunniste (tieto pakollinen) Muu yksilöivä tunniste esimerkiksi oppijanumero. Joku yksilöivä tunniste on pakollinen tieto
Esiopetuksen järjestämispaikka tai toimipaikka (tieto pakollinen)
Esiopetusryhmä (tieto hyödyllinen tai ehdollisesti pakollinen)
Huoltaja/huoltajat/muu laillinen edustaja (tieto pakollinen) Nimi pakollinen tieto, ja lisäksi tarvittaessa mahdollisesti tieto suhteesta lapseen
Huoltajan/huoltajien/muun laillisen edustajan yhteystiedot (tieto hyödyllinen tai ehdollisesti pakollinen) Yhteystietoihin puhelinnumero tai sähköpostiosoite
Yhteydenpitoon liittyviä lisätietoja Esimerkiksi ensisijainen yhteydenpitotapa tai muita toimipaikkakohtaisia tarpeita

Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma - 1 Lapsen tiedot -osio kerää yhteen taustatietoja

- **Ketä suunnitelma koskee**, ts. kenen tuen tarpeesta on kyse
 - Tietojärjestelmissä voi olla erikseen sukunimi ja etunimi (tai etunimet)
 - Vaadittavan yksilöivän tunnistetiedon osalta huomioitava täytetäänkö lomaketta käsin vai tietojärjestelmässä (yksilöivä tunnistetieto voi olla syntymäaika tai henkilötunnus tai oppijanumero tai joku muu yksilöivä tunniste, kuten toimijakohtainen Varda ID).
- **Mihin organisaatioon ja organisaation osaan** lapsen tuen tarve kytkeytyy
 - Huomioitava täytetäänkö lomaketta käsin vai tietojärjestelmässä (tekstimuotoinen tieto vs. toimipaikan organisaatio oid ja siihen kytketty nimitieto)
 - Toimipaikkakohtaisesti sovittava, mikä on riittävä taso, jolla tiedot saadaan koottua siltä osin kuin tarpeen eri käyttötarkoituksissa
 - Esiopetusryhmä-tieto on tarpeellinen/hyödyllinen mm. ryhmäkohtaisten tietojen hankinnassa ja opetusjärjestelyiden tarkistamisessa.
- **Kuka on** lapsen **huoltaja** tai muu laillinen edustaja, ja toimipaikkakohtaisesti mahdollisesti tietoja tavoista kuinka huoltajaan tai lapseen on oltu tai ollaan yhteydessä

Tuen tarpeen arviointi

Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma; **osio 2 Lapsen tuen tarpeen arviointi**

- 2.2 Lapsen aiemmin saama tuki (Pol 20 d §)
 - Ryhmässä toteutuneet opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot
 - Mahdolliset jo esiopetuksessa saadut lapsikohtaiset tukitoimet ja varhaiskasvatuksessa saadut tukitoimet
- 2.3 Lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen liittyvät tuen tarpeet (Pol 20 d §)
 - Esimerkiksi tieto pidennetystä/varhennetusta oppivelvollisuudesta
 - Voidaan huomioida myös lapsen edun mukaiset tarpeet oppimisen edellytyksiä tukeville opetusjärjestelyille ja ryhmäkohtaisille tukimuodoille.
- 2.4 Lapsen ja huoltajan näkemykset tuen tarpeesta arviointia varten
 - Huomioitavaa: Ei ole lainmukainen kuuleminen
- 2.5 Johtopäätökset lapsen oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen tarpeesta
 - Päätösehdotusta varten valinta, onko lapsella tarvetta lapsikohtaisille tukitoimille vai riittääkö ryhmäkohtaiset tukimuodot ja oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt lapsen tuen tarpeisiin
 - Huomioitavaa: Jos lapsella on päätös pidennetystä/varhennetusta oppivelvollisuudesta, niin arvioinnin tulos, mille lapsikohtaiselle tukitoimille lapsella on tarve

2.2 Lapsen aiemmin saama tuki

Esiopetusryhmässä toteutetut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt: ☐
Lisäksi lapsen esiopetusryhmässä on toteutettu seuraavia ryhmäkohtaisia tukimuotoja lukuvuosisuunnitelman mukaisesti:
Yleinen tukiopetus: Lapsi on saanut yleistä tukiopetusta ☐ Kyllä ☐ Ei Jos kyllä, kuvaus:
Opetuskielen tukiopetus: Lapsi on saanut opetuskielen tukiopetusta ☐ Kyllä ☐ Ei Jos kyllä, kuvaus:
Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä: Lapsi on saanut erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä ☐ Kyllä ☐ Ei Jos kyllä, kuvaus:
Lapsi on saanut varhaiskasvatuksessa säännöllisiä tai kokoaikaisia tukipalveluita (varhaiskasvatustaki 15 c §) ☐ Kyllä ☐ Ei Aikavälillä -
Lapsi on saanut jo esiopetuksessa lapsikohtaisia tukitoimia ☐ Kyllä ☐ Ei Aikavälillä -
Jos kyllä, toteutetut lapsikohtaiset tukitoimet: ☐ Säännöllinen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä: ☐ Kokoaikainen erityisopettajan opetus pienryhmässä ☐ Tulkitsemispalvelut: ☐ Avustajapalvelut: ☐ Apuvälineet:

Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma -

2.2 Lapsen aiemmin saama tuki (Pol 20 d §)

- Lapsen aiemmin saaman tuen osalta täytetään **lapsen edun mukaisesti tarpeelliset kohdat**
- Toimipaikan/yksikön **lukuvuosisuunnitelman mukaisista** oppimisen edellytyksiä tukevista **opetusjärjestelyistä** ja **ryhmäkohtaisista tukimuodoista** poimitaan ne, joita kyseisen lapsen **esiopetusryhmässä on toteutettu** (vertaa opetuksen järjestäjän suunnittelu ja toteutumisen seuranta)
- Jos lapsi on **varhaiskasvatuksessa** saanut **pedagogisia, rakenteellisia tai hoidollisia tuen muotoja tai tukipalveluita**, näiden toteutumista ja vaikuttavuutta koskeva tieto huomioidaan arvioitaessa lapsikohtaisten tukitoimien tarvetta esiopetuksessa.
- Mikäli lapsi on saanut **tulkitsemispalveluita tai apuvälineitä varhaiskasvatuksessa**, ja **tarve jatkuu** lapsen siirtyessä esiopetukseen, nämä lapsikohtaiset tukitoimet voidaan aloittaa ilman ryhmäkohtaisten tukimuotojen antamista.
- Mikäli lapsi on saanut **säännöllistä tai kokoaikaista erityisopettajan antamaa opetusta tai lapsikohtaista avustamispalvelua varhaiskasvatuksessa**, ja tukipalvelu on vastannut lapsen tarpeita ja on lapsen edun mukainen, voidaan lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi aloittaa jo ennen esiopetuksen alkamista.

Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma -

2.3 Lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen liittyvä tuen tarve (Pol 20 d §)

2.3 Lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen liittyvä tuen tarve

Lapsi tarvitsee oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen liittyvää tukea: ☐ Kyllä ☐ Ei Jos valittu, kuvaus tarpeesta: Opettajien arvio lapselle annetuista ryhmäkohtaisista tukimuodoista ja niiden lisäksi tarvittavista lapsikohtaisista tukitoimista:
Mahdolliset muut tiedot ja selvitykset: Esimerkiksi päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta, lausunnot tai konsultaatiot, jotka ovat olennaisia tuen tarpeen arvioinnissa. Lomakkeeseen ei kuvata näiden selvitysten sisältöjä. ☐ Kyllä ☐ Ei Jos kyllä, mitkä:

- Opettajien tekemä **lapsen edun mukainen arvio** lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen liittyvien tukitoimien tarpeesta huomioiden myös saatavilla olevat ryhmäkohtaiset tukimuodot ja oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt
- Kuvataan **lapsen tuen tarve tiivistetysti**
 - Voidaan mainita kuvauksessa lapsen edun mukaiset tarpeet oppimisen edellytyksiä tukeville opetusjärjestelyille ja ryhmäkohtaiset tukimuodoille.
 - Tarvittavat lapsikohtaiset tukitoimet kirjataan lyhyesti. Tarkempi suunnitelma lapsikohtaisten tukitoimien toteuttamistavasta täytetään kohtaan 3.2
- Arvioinnissa huomioidaan kohdassa 2.2 mainittu aiemmin saatu tuki sekä mahdolliset muut tiedot ja selvitykset
- Muista mahdollisista arvioinnin osalta relevanteista tiedoista ja selvityksistä mainitaan vain otsikot, ei sisältöjä.

Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma -

2.5 Johtopäätökset lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumisen tuen tarpeesta

2.5 Johtopäätökset lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumisen tuen tarpeesta

Lapsikohtaisten tukitoimien tarve

Valinta siirtyy lapsikohtaisia tukitoimia koskevaan päätösesitykseen.
Päätöksen perustelut ja tarkemmat suunnitelmat kohdassa 3.

☐ **Vaihtoehto: on tarve lapsikohtaisille tukitoimille**

Lapsikohtaisille tukitoimille on tarve, koska ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla ei voida vastata riittävästi lapsen tuen tarpeeseen

Jos valitaan: Täytetään tarkemmat tukitoimet perusteluineen: 3.2 **Lapsikohtaisten tukitoimien toteuttaminen**

☐ **Vaihtoehto: ei ole tarvetta lapsikohtaisille tukitoimille**

Lapsikohtaisille tukitoimille ei ole tarvetta, koska ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla voidaan vastata riittävästi lapsen tuen tarpeeseen

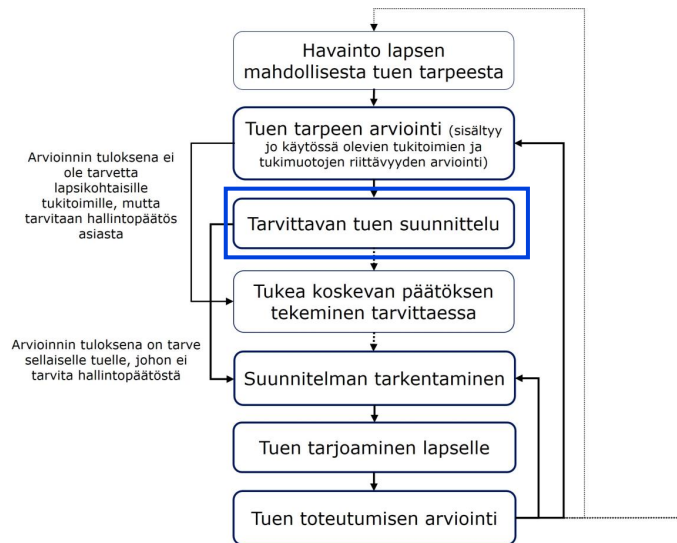
Jos valitaan: Tarkemmat perustelut, miksi lapsikohtaisia tukitoimia ei tarvita

Jos valittu Ei tarvetta -vaihtoehto, ei Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa täytetä enempää

- **Lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen valinta päätösehdotusta varten.**
- Jos arvioinnin perusteella on tarve lapsikohtaisille tukitoimille, tehdään perustelut ja **tukitoimien valinta** suunnitelman kohdassa 3.2, ja edetään hallintopäätöksen (Tukea koskeva päätös esiopetuksessa) tekemiseen. (Perusopetuslaki 20 d §)
- Jos arvioinnin perustella ei ole tarvetta lapsikohtaisille tukitoimille, perustellaan tähän, miksi ei ole tarvetta. Suunnitelmalomaketta ei täytetä enempää. Lapsikohtaisten tukitoimien osalta on kuitenkin tehtävä kielteinen hallintopäätös, jossa todetaan, että lapsella ei ole tarvetta lapsikohtaisille tukitoimille, jos huoltaja sitä vaatii. Päätös perustellaan.
- Hyödynnetään perusteluissa soveltuvin osin kohdassa 2.3 opettajien tekemää arviointia ja kuvauksia

Tarvittavan tuen suunnittelu

- Tuen tarpeen arvioinnin perusteella suunnitellaan millaista tukea lapsi tarvitsee.
- **Jos tuen tarpeen arvioinnin perusteella tarve on lapsikohtaisille tukitoimille**, soveltuu mallilomakkeen (Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma) **osio 3.2** tähän. Suunnittelu päätösehdotusta varten: mitä lapsikohtaisia tukitoimia lapsi tarvitsee, ja mistä tulee päättää hallintopäätöksessä
- Paikallisten prosessien mukaisesti myös ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden suunnittelu lapsikohtaisten tukitoimien toteuttamiseen linkittyen (mallilomakkeen ulkopuolella).

3.2 Lapsikohtaisten tukitoimien toteuttaminen

Täytetään vain, jos lapsen tuen tarpeen arvioinnissa (kohdassa Johtopäätökset lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen liittyvästä tuen tarpeesta) on valittu vaihtoehto ”on tarve lapsi kohtaisille tukitoimille”.

Tässä tehty valinnat viedään päätökseen.

Lapselle suunnitellut lapsikohtaiset tukitoimet

☐ Säännöllinen erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä

Jos valittu, kuvaus toteutuksesta:

☐ Kokoaikainen erityisopettajan antama opetus pienryhmässä

Jos valittu, kuvaus toteutuksesta:

☐ Tulkitsemispalvelut

Jos valittu, kuvaus toteutuksesta:

☐ Avustajapalvelut

Jos valittu, kuvaus toteutuksesta:

☐ Apuvälineet

Jos valittu, kuvaus toteutuksesta:

Perustelut valituille lapsikohtaisille tukitoimille

Millä tavalla lapsi hyötyy valituista lapsikohtaisista tukitoimista?

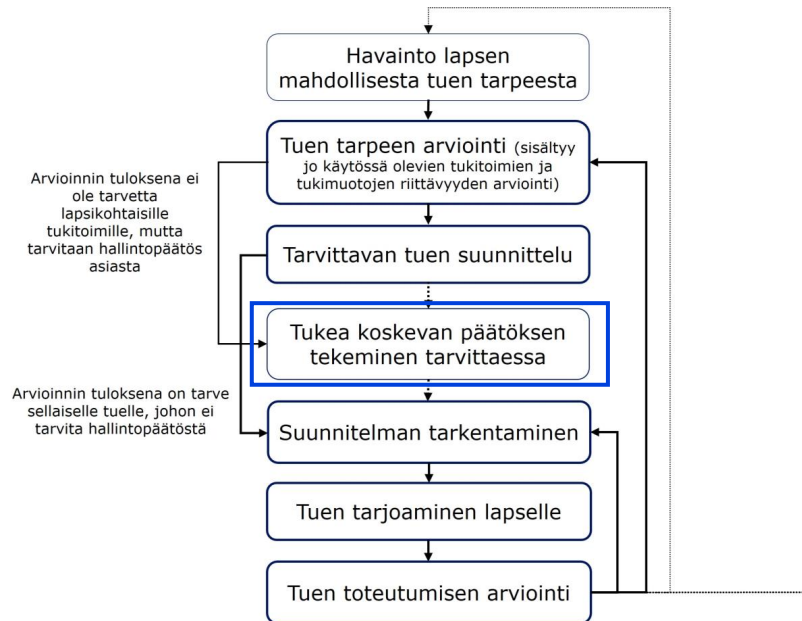
Kuvaus ei siirry päätökseen, mutta saatetaan tiedoksi päätöksentekijälle, minkä pohjalta päätös perustellaan.

Miten lapsikohtaiset tukitoimet huomioidaan esiopetusryhmässä toteutettavien oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisessa?

Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma - 3.2 Lapsikohtaisten tukitoimien toteuttamisen suunnitelma (Pol 20 e §)

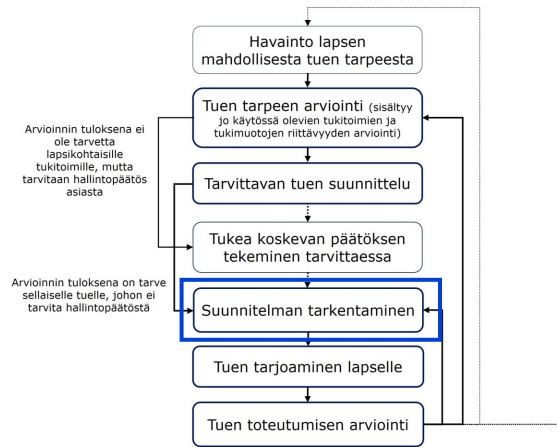
- Jos tuen tarpeen arvioinnin perusteella todetaan lisäksi lapsella tarve lapsikohtaisille tukitoimille (Perusopetuslaki 20 d §), laaditaan päätöstä varten arvioinnin perusteella **alustava suunnitelma** tarvittavista tukitoimista.
- Suunnitelmasta käy ilmi lapsikohtaiseen arviointiin perustuvien **tukitoimien toteuttaminen** ja oppimista tukevat pedagogiset ratkaisut, jos ne ovat tarpeellisia valitun tukitoimen toteuttamisen osalta (Perusopetuslaki 20 e §)
- Hyödynnetään soveltuvin osin kohtien 2.3 ja 2.5 arviointeja perusteluissa

Tukea koskeva päätös

- Yksi hallintopäätös sisältää kaikki lapsen esiopetuksen aikana saamat lapsikohtaiset tukitoimet. (Perusopetuslaki 20 f §)
- Päätöstä muutetaan tai se kumotaan tarvittaessa, tuen tarpeen arvioinnin mukaisesti.
- Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma esiopetuksessa sisältää tarpeelliset kuvaukset tarvittavista tukitoimista ja niiden toteutuksesta, joten päätöksessä niitä ei kuvata tarkasti.
- Päätöksestä tulee käydä ilmi, mikä tai mitkä lapsikohtaiset tukitoimet on päätetty
- Huomioitavaa on, että esiopetuksen järjestäjän tulee pystyä osoittamaan (myös jälkikäteen) se Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelman versio, jonka sisältämän tuen tarpeen arvioinnin pohjalta päätös on tehty.
 - Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi dokumentin kyseisen version tallentamista esiopetuksessa käytettävässä oppilastietojärjestelmässä.

Suunnitelman tarkentaminen

- Hallintopäätöksen jälkeen tarvittaessa tarkennetaan lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa tukitoimien **käytännön toteuttamisen** osalta päätöksen sallimissa rajoissa.
- Soveltuvin osin ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppimista tukevien opetusjärjestelyiden tarkentava suunnittelu paikallisten prosessien mukaisesti lapsen ja ryhmän edut huomioiden
- Tässä vaiheessa saattaa olla opetuksen järjestäjän ja ryhmän tasolla tarpeen myös päivittää käytännön toteuttamista koskevia suunnitelmia liittyen oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin tai ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseen ja kohdentamiseen.

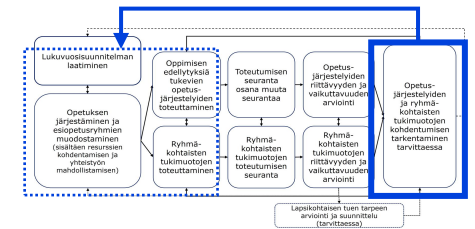
3.2 Lapsikohtaisten tukitoimien toteuttaminen

Tähtäline vain. Jos lapsen tuen tarpeen arvioinnissa (hahmossa) löytyvät lapset oppimiseen ja opetuksen osallistumiseen liittyneistä tuen tarpeista "on tarve opetuskohtaisille tukitoimille".

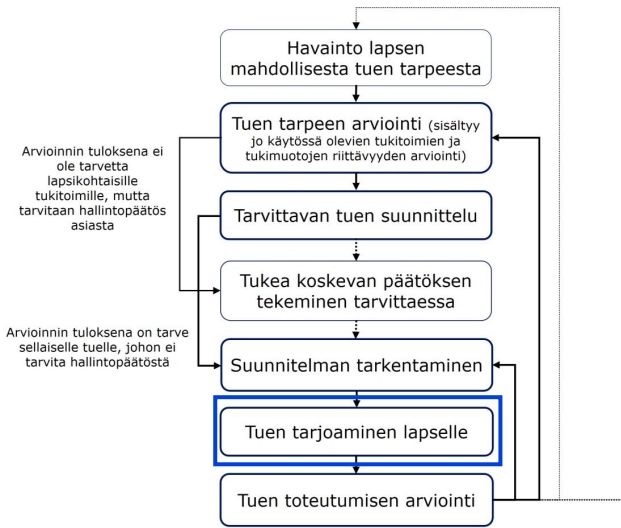
Tässä tehtävät valitaan viedään päätökseen.

Lapselle suunnitellut lapsikohtaiset tukitoimet

☐ Säännöllinen erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä	
Jos valittiin, kuvaa toteutuksesta:	
☐ Kokoaikainen erityisopettajan antama opetus pienryhmässä	
Jos valittiin, kuvaa toteutuksesta:	
☐ Tukitoimipalvelut	
Jos valittiin, kuvaa toteutuksesta:	
☐ Asiantajapalvelut	
Jos valittiin, kuvaa toteutuksesta:	
☐ Apuolimet	
Jos valittiin, kuvaa toteutuksesta:	
Perusteet valituille lapsikohtaisille tukitoimille	
Mikä tavalla lapsi hyötyy valituista lapsikohtaisista tukitoimista?	
Kuvaa ei tarvita päätökseen, mutta voidaan lisätä päätöksenteolle, mistä perusteita päätös perustuu.	
☐	
Miten lapsikohtaiset tukitoimet huomioidaan esiovetusryhmissä toteutettavien oppimisen edellytysten tukien opetusjärjestelyiden ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisessa?	
☐	

Tuen tarjoaminen lapselle

- Lapsen tarvitsemien tukitoimien toteuttaminen samanaikaisesti ryhmän tarpeen mukaisten tukimuotojen ja opetusjärjestelyiden suunnitelman mukaisesti (ja seuranta paikallisen tavan mukaisesti)
- Lapsikohtaiset tukitoimet hallintopäätöksen sallimissa rajoissa
- Huomioitavaa, että toteutuneiden tukitoimien ja lapsen tarpeeseen liittyvien tukimuotojen tietoja tarvitaan tuen toteutumisen arvioinnissa ja mahdollisissa tulevilla tuen tarpeen arvioinneissa

3.2 Lapsikohtaisten tukitoimien toteuttaminen

Täytetään vain, jos lapsen tuen tarpeen arvioinnissa todetaan lapsikohtaiset tuen tarpeet ja esipäätöksen laatimisen yhteydessä on valittu vaihtoehto "on tarve lapsikohtaisille tukitoimille".

Tässä tehty valinta viehän päätöksen.

Lapselle suunnitellut lapsikohtaiset tukitoimet

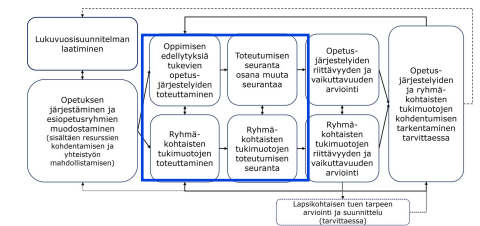
☐ Käännettyä oppilaitoksen antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
Jos valittu, kuvaa toteutuksesta:
☐ Kokonaan oppilaitoksen antama opetus pienryhmässä
Jos valittu, kuvaa toteutuksesta:
☐ Tukitoimien toteutus
Jos valittu, kuvaa toteutuksesta:
☐ Avoimien tukitoimien toteutus
Jos valittu, kuvaa toteutuksesta:
☐ Avoimien tukitoimien toteutus
Jos valittu, kuvaa toteutuksesta:

Perustelut valituille lapsikohtaisille tukitoimille

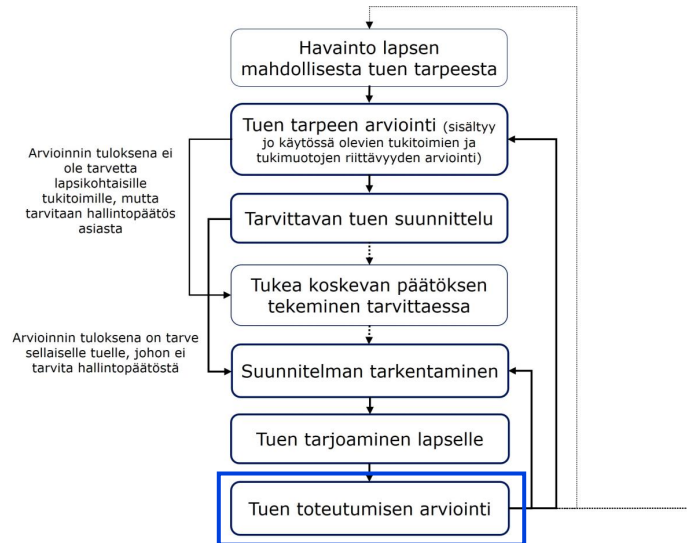
Miten vakuutetaan, että tukitoimet toteutetaan suunnitellun mukaisesti?

Kuinka on oltu päätöksessä, miltä vakuutetaan tukitoimien toteutuksen, miltä vakuutetaan tukitoimien toteutuksen?

Miten lapsikohtaiset tukitoimet huomioidaan esipäätöksen toteutuksen yhteydessä edellytykset tukitoimien toteutuksen ja ryhmäkohtaisten tukitoimien toteutamisessa?

Tuen toteutumisen arviointi

Toteutuneet tukitoimet, niiden riittävyys sekä vaikuttavuus
(Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma), kohta **4.2**

- Suunnitelman toteutumisen arviointi (Pol 20 e §)
- Toteutumisen riittävyyden ja vaikuttavuuden arviointi perustuu esiopetuksen opetussuunnitelmaan (luku 5.3.2)
- Lapsen ja hänen huoltajansa näkemykset selvitetään ja lisäksi toimipaikan henkilöstö tuo oman näkemyksensä esille lapsen oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen riittävyydestä ja järjestelyistä

4.2 Toteutuneet tukitoimet, niiden riittävyys sekä vaikuttavuus

Onko lapsi hyötynyt suunnitelman mukaisista tukitoimista, ovatko tukitoimet olleet riittäviä:	
Lapsen näkemys:	
☐ Kyllä ☐ Ei	
Tukitoimet ovat olleet riittäviä:	
☐ Kyllä ☐ Ei	
Huoltajan näkemys:	
☐ Kyllä ☐ Ei	
Tukitoimet ovat olleet riittäviä:	
☐ Kyllä ☐ Ei	
Toimipaikan henkilöstön näkemys:	
☐ Kyllä ☐ Ei	

Tuen toteutumisen arvioinnin perusteella jatkotoimenpiteet

4.3 Jatkotoimenpiteet

Valitse seuraavista vaihtoehdoista (vain yksi).

☐ Tukitoimet ovat olleet riittäviä

Jos valitaan: Tarkenna, miten lapsi on hyötynyt suunnitelman mukaisista tukitoimista?

Toimenpide: Tukea jatketaan, ei muutoksia tuen järjestämiseen.

☐ Suunnitelmaa pitää päivittää

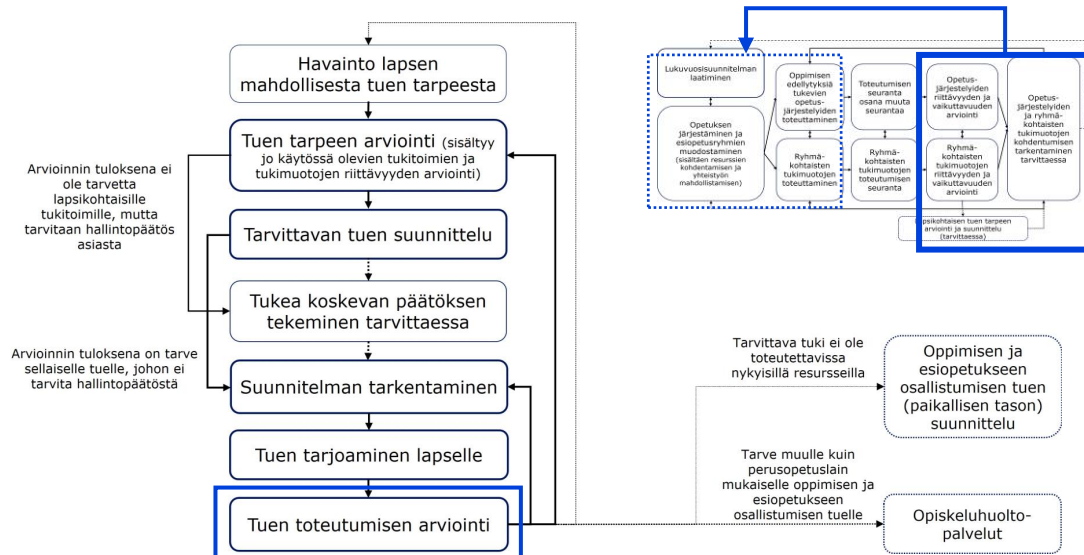
Jos valitaan: Tarkenna, miten lapsi on hyötynyt suunnitelman mukaisista tukitoimista ja miten suunnitelmaa pitää päivittää?

Toimenpide: Tukea jatketaan, mutta suunnitelma päivitetään.

☐ Tarvitaan uusi tuen tarpeen arviointi ja tukea koskeva päätös

Jos valitaan: Tarkenna, miten lapsi on hyötynyt suunnitelman mukaisista tukitoimista, miten suunnitelmaa on tarve päivittää ja miten päätöstä on tarve muuttaa?

Toimenpide: Tehdään uusi tuen tarpeen arviointi.

- Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma), kohta 4.3 Jatkotoimenpiteet
- Lapsikohtaisten tukitoimien suunnitelman toteutumisen arvioinnin jatkotoimenpiteenä voi olla joku seuraavista:
 - Tuen järjestämisen jatkaminen nykyisen suunnitelman (ja päätöksen) mukaisesti.
 - Tarve tarkentaa suunnitelmaa nykyisen päätöksen mukaisesti
 - Tarve arvioida tuen tarve uudelleen ja tarvittaessa kumota tai päivittää päätös
- Jos tuen riittävyyden ja vaikuttavuuden arvioinnin tuloksena lapsen tarvitsema tuki ei ole toteutettavissa nykyisillä resursseilla, tulee tieto viedä Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen paikallisen tason suunnittelun kokonaisprosessin käsittelyyn.
- Jos tuen riittävyyden ja vaikuttavuuden arvioinnin tuloksena lapsella on tarve muulle kuin perusopetuslain mukaiselle oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuelle, tulee tieto viedä opiskeluhoitopalveluiden kokonaisprosessiin tiedoksi.

**Opetushallituksen mallilomake: Lapsikohtaisen
tuen toteuttamista koskeva suunnitelma -
Taustatiedot -kohdissa (2.1, 3.1, 4.1) listataan
kyseiseen vaiheeseen osallistuneet**

**Lapsen ja huoltajan osallistuminen
lapsikohtaisen tuen tarpeen
arvioinnin, suunnittelun ja
päättöksenteon eri vaiheissa**

Lapsen ja huoltajan näkemykset tuen tarpeesta arviointia ja suunnitelmaa varten sekä tuen toteutumisen arviointia varten

- Tuen tarpeen arvioinnissa **on huomioitava** lapsen omat mielipiteet ottaen huomioon lapsen ikä ja kehitys (Perusopetuslaki 20 d §)
- Lisäksi **mahdollistetaan** huoltajien tai muiden laillisten edustajien osallistuminen lapsen tuen tarpeen arviointiin. (Perusopetuslaki 20 d §)
- Lapsen opettaja **laatii suunnitelman yhteistyössä** lapsen ja hänen huoltajansa tai (muun laillisen edustajan) kanssa (Perusopetuslaki 20 e §)
- Huomioitavaa on, että tässä kohdassa ei ole kyseessä hallintolain mukainen kuuleminen päätöstä varten. Päätöstä varten kuuleminen tapahtuu paikallisten prosessien mukaisesti.

2.4 Lapsen ja huoltajan näkemykset tuen tarpeesta arviointia varten

Lapsi kokee tarvitsevana oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukea.

☐ Kyllä ☐ Ei

Milloin selvitetty? (päivämäärä)

Lapsen näkemys oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen tarpeestaan:

Lapsen näkömyksen selvittämiseen esimerkiksi kysäys: Millaista tukea tarvitset oppimiseen/ esiopetusrhman toimintaan osallistumiseen?

Huoltaja kokee lapsen tarvitsevan oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukea

☐ Kyllä ☐ Ei

Milloin huoltajan näkemys on selvitetty? (päivämäärä;

jos huoltajilla selvitetään eri aikana, niin useampi päivämäärä)

Huoltajan näkemys lapsen oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen tarpeesta

3.3 Lapsen ja huoltajan osallistuminen suunnitelman laatimiseen

Lapsen mielipide suunnittelusta tuesta (tieto pakollinen)
Huoltajan näkemys suunnittelusta tuesta (tieto pakollinen)

4.2 Toteutuneet tukitoimet, niiden riittävyys sekä vaikuttavuus

Onko lapsi hyötynyt suunnitelman mukaisista tukitoimista, ovatko tukitoimet olleet riittäviä:

Lapsen näkemys:

☐ Kyllä ☐ Ei

Tukitoimet ovat olleet riittäviä:

☐ Kyllä ☐ Ei

Huoltajan näkemys:

☐ Kyllä ☐ Ei

Toimipaikan henkilöstön näkemys:

☐ Kyllä ☐ Ei

Tukea koskeva päätös esiopetuksessa

Opetuksen järjestäjän nimi
Päätöksen päivämäärä ja diaari/tunniste
Lapsen nimi
Lapsen syntymäaika

Kuuleminen

Lasta ja hänen huoltajaansa/laillista edustajaansa on kuultu ennen tämän päätöksen tekemistä.
Kuulemisen ajankohta
Päivämäärä

Tukea koskeva päätös esiopetuksessa - taustatiedot

- Tukea koskevasta hallintopäätöksestä säädetään, koska on tärkeää varmistaa sekä **lapsen että huoltajan oikeusturva** tukea koskevissa ratkaisuissa
- Hallintopäätökseen liittyvä **kuuleminen tapahtuu paikallisten prosessien ja asiakirjojen avulla**
- Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen liittyvä mallilomake Tukea koskeva päätös esiopetuksessa sisältää vain tiedon siitä, milloin lapsen ja huoltajan kuuleminen on tapahtunut.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

esiopetus@oph.fi

